

UPA2026/64: ”Meeqqat atuarfiani klassimi ataatsimi annerpaamik 18-inik atuartoqarnissaanik qulakkeerisumik inatsimmik atortuulersitsinissamik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

(Demokratit Inatsisartuni ilaasortaataat)

UPA2026/93: ”Meeqqat atuarfiat pillugu nunatta inatsisartuisa inatsisaat nr. 15, 3. december 2012-imeersoq (kingusinnerusukkut allannguutai ilanngullugit) allanngortinneqarnissaanik Naalakkersuisut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, ukiup atuarfiusup kalaallit kulturikkut inuiaqatigiinnilu pissutsinut naleqqussarneqarnissaa siunertaralugu.”

(Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Naleraq)

UPA2026/143: ”3. aamma 7. klassimi alloriarfinni allattariarsornermi pinngitsuugassaannigitsunik misilitsissutinik qitiusumit aalajangersarneqartunik atorunnaarsitsissallutik inatsisinut, malittarisassanullu allannguutinik pisariaqartunik saqqummiussinissaannik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsisit, malittarisassallu ukiumi atuarfiusumi 2027/28-mi atuutsilersinneqarsinnaanngorlugit naammassineqassapput.”

(Demokratit Inatsiartuni ilaasortaataat)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnerat

Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqartunut Demokratit Inatsisartuni ilaasortaataat (Demokraatit) aamma Kuno Fenckerimut (Naleqqameersumut) qujassuteqarput.

Immikkoortut 64, 93 aamma 143 meeqqat atuarfiannik suliassa qarfimmuut tunngasut ataatsimoortillugit oqaluserineqassapput. Immikkoortut imminnut qanittuummata akissuteqaammi ataatsimoortillugit akissuteqarfigineqarput.

Naalakkersuisut aallarniutigalugu erseqqissassavaat meeqqat atuarfiat atuartut ilisimasassatigut, inooqataanikkut inuttullu ineriartornerinut, taamaattumillu inuiaqatigiit ataatsimoortumik ineriartornerannut, pingaaruteqartumik tunngaviummat. Meeqqat atuarfiat piffissani tamarmi ilikkagaqarni arnermut, atugarissa arnermut inerissimassutsimullu pingaaruteqartuuvoq. Naalakkersuisut siunnersuuteqartut meeqqat atuarfiannut atugassarititaasut nukittorsarnissaannik anguniagaat annertuumik tapersorsorpaat, siunnersuutillu saqqummiunneqartut anguniagaat paasilluarlugit.

Naalakkersuisut klassit angissusiisa atuartitsinermut ilinniartitsisullu atuartitsinissap pilersaarusiornissaanut periarfissaannut pingaaruteqarnerat isumaqatigaat. Tamatumali peqatigisaanik erseqqissarneqassaaq klassit atuartunik amerlanerpaanik atuartullit illoqarfinni

anginerni ajornartorsiutaammata – pingaartumik Nuummi – nunammi immikkoortuisa sinnerini atuarfinni amerlanerpaani klassini atuagaqatigiit 18-ioreerput taakkualuunniit ataallugit amerlassuseqareerlutik.

Taamaattumik ataatsimut isigigaanni klassini atuagaqatigiit amerlassusaannik atuartunut annerpaamik 18-inut appaaniarneq pingaartumik Nuummut sunniuteqassaaq, tassanimi atuarfiit amerlisinneqartariaqassammata, matumani ilaatigut ukioqatigiikkuutaanut marloqiusaasunut nutaanut marlunnut atuarfiliortoqarfiusinnaasumi. Tamanna ilinniartitsisunik pisariaqartitsinerulernermik kinguneqassaaq. Ilinniartitsisunik amigaaqarfioersumi naatsorsuutigineqassaaq taamatut annertusaaneq nunap immikkoortuisa sinnerinit imaluunniit nunanit allanit ilinniartitsisussarsionernermik matussuserneqartariaqassasoq, tamatumalu kingunerisaanik sumiiffinni allani ilinniartitsisussaaleqineq annertunerulissalluni.

Taaneqartut saniatigut ingerlatsinermut illuutinullu aningaasartuutit annertunerulertussaapput. Naatsorsuigallarnerit takutippaat klassit iliniartitsisullu atorfiisa amerleriarnissaat pisariaqartinneqassasut, taamaattumillu aningaasaqarnikkut kingunerisassat tamakkerlutik annertuujumaarput erseqqissarneqartariaqassallutillu.

Matumani oqaatigineqassaaq inatsit atuuttoq atuartut ilikkariartornerisa atugarissaarnerisalu pisariaqartippassuk klassimi atuartut ikilisinneqarnissaannut piginnaatitsereermat. Kommunalbestyrelsit najukkaminni klassini atuagaqatigiit amerlassusaannik ikilisisillutik aalajangersaanissaminnut aamma periarfissaqarput. Taakku ilutigisaannik atuartut 18-iunissaat ersarissumik aalajangersarneqarnikuunngilaq, tassa pisariaqartitsineq allanngorarsinnaasarmat aamma pisut ilaanni klassini atuagaqatigiit amerlassutsimikkut ikinnerusinnaallutillu amerlanerusinnaanerit pisariaqarsinnaasarpoq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut erseqqissassavaat atuarfik pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanik siunnersuut (UPA2026/35) aqqutigalugu nukarliit alloriarfianni atuartitsinerup pitsaassusiata nukittorsaaffigineqarnissaa suliniutigineqalereermat. Matumani atuartitsissutit aqqissuuteqqillugit atuartitsissutit ikilineqarput ataqatigiinnerulersillugit, itisiliinissamut piffissaqarnerulersitsisoqarpoq atuartullu atugarissaarnerat kiisalu oqaatsinik atuinerat ilikkagaqarniarnikkullu ineriartornerat nukittorsarneqarluni. Atuartitsissutit qitiulluinnartut salliutinnissaat ilikkagaqarnissamullu atugassarititaasut pitsaanagerusut pilersinnissaat siunertaavoq, klassini atuagaqatigiit amerlassusaat kisiat ukkatarinagu.

Naalakkersuisut atuarfiup, kulturip inuiaqatigiillu akornanni ataqatigiinnerup nukittorsarnissaanik anguniakkat isumaqatigivaat, atuartullu kalaallit kulturianut, oqaasiinut inooriaasiannullu attuumassuteqarnerisa meeqqat atuarfianit tapersorsorneqarnissaanik kissaateqarneq isumaqatigalugu.

Atuarfik pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanut siunnersuummik (UPA2026/35-mik) suliaqarnerup ingerlanerani meeqqat atuarfiata kulturikkut tunngaveqarnermut ataqatigiinnermullu qanoq tapersiisinnaanera pingaartinneqareerpoq. Tamanna atuartitsissutit ataasiakkaat imaluunniit aqqissuussaannikkut periutsit ataasiakkaat atorlugit allanngineq aqqutigalugu pisinnaanngilaq, kisiannili atuartitsissutini assigiinngitsuni atuartitsinermilu

kulturip, oqaatsit naleqartitalu ilanngunnerisigut pisinnaalluni. Isumassarsiat tamakkua ilaatigut nunani allani misilittakkanik tunngaveqarput. Misilittakkat tamakkua taamatut suliniuteqarnerup attanneqarsinnaanerunera takutippaat, suliniutit atuarfeqarnerup ilaani immikkoortutut ataasiakkaatut ingerlanneqarnerannut sanilliullugu.

Ilutigitillugu erseqqissarneqassaaq kommunit inatsimmi atuuttuni atuartitsinerup aaqqissuunnissaanut pitsaasunik periarfissaqareermata, taamaalilluni pinngortitaaq, silamilu suliaqarneq najukkamilu pissutsit ilanngunneqarsinnaareerlutik. Taamatuttaaq Kalaallit Nunaanni pissutsit aallaavigalugit atuartitsinermi atortut nutaat inerisarneqareerput, atuartitsineq taamaalilluni atuartunut naleqquttussanngorlugu ilisarineqarsinnaasunngorlugulu inerisarneqarluni.

UPA2026/35-p tusarniaassutigineqarnerani nukarliit alloriarfianni ullut atuarfiusussat ullunik 180-inik amerlassuseqarnissaat kiisalu akunnerit atuartitsiviusussat ikinnerulernissaat siunnersuutigineqarput. Siunnersuut taanna tusarniaanermut akissutit naapertorlugit amerlasuunit isornartorsiorneqarpoq, taamaattumillu piumasaqaataanissaanut taarsiullugu aalajangersakkap periarfissatut ilusilernissaa Naalakkersuisut aalajangernikuuaat.

Tamanna tunngavigalugu oqaatigineqassaaq UPA2026/93-mi siunnersuut ullut atuarfiusussat amerlassusiannik ikinnerulersitsinermik kinguneqassamat, taamaalillutillu ullut atuarfiusartut atuartunut takinerulissammata. Tamanna ataatsimut isigalugu atuartut ilikkagaqarniarnerannut atugarissaarnerannullu pitsaanngitsumik kinguneqaateqarsinnaasoq Naalakkersuisut naliliipput.

Naalakkersuisut alloriarfinni pinngitsoornani misilitsinnerit siunertareqqaarneqartutut atorneqannginnerat isumaqatigivaat. Misilitsinnerit taakku paasiniaanermut sakkutut ineriartortitaapput, ilinniartitsisut atuartitsinerup perorsaanermik tunngaveqarlutik pilersaarusiortarnissaannut ikorfartuutaasussaallutik atuartullu ataasiakkaat pisariaqartitaannik suussusersiniutit atorneqartussaallutik.

Oqaatigineqarsinnaavorli misilitsinnerit ullumikkut annertuumik uuttuiniutit aammalu atuarfiit akornanni piffissallu ingerlanerani sanillersuussissutit atorneqarmata. Uuttuiniutit atorneqarnerisa atuuffissaraluisa siunertaat allanngortippaa, misilitsissutit taamaalillutik ilikkariartorneq pinerunagu taamaallaat uuttortaanermut atorneqarnerulersinnaapput.

Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput tulluartsuussasoq meeqqat atuarfianni nalilersuinermi atortut qanoq ilillutik atuartut ilikkagaqarnissaannik, atugarissaarnissaannik ilinniakkamik kullu ineriartornissaannik pitsaanerpaamik tapersorneqarnissaat sukumiinerusumik misissorneqassasoq, tamatumalu ilutigisaanik atuartitsinerup malinnaavigineqarnissaanut pitsaasuunissaanullu qulakkeerinnissutaasumik tunngavimmik qularnaatumik attassisoqaannarluni.

Naalakkersuisut meeqqat atuarfiata nalilersorneqarnissaanut pilersaarusiortut. Tassani atuarfeqarnerup aaqqissugaanera atuartitsinerullu pitsaassusaa pingaartutut sammineqartussaapput. Tamatuma saniatigut ilinniartitaanerup iluani Public Expenditure

Review (PER-rapport)-ip naammassineqarnissaa utaqqineqarpoq. Misissuinerit taakkua marluk tamarmik naliliinernik inassuteqaatinillu pingaaruteqartunik, siunnersuutitut ukununga saqqummiunneqartunut attuumassuteqartunik, imaqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Taamaattumik Naalakkersuisut misissuinerit taakkunani paasisat suliniaqqinnerminni ilanngutissavaat siunissamilu atuarfeqarnerup iluani inatsisiumaartussanut malittarisassaajumaartussanullu ilanngunneqarumaassallutik.

Naggasiullugu Naalakkersuisut erseqqissassavaat meeqqat atuarfiata ingerlaavartumik ineriartortinneqarnissaa naleqqussarnissaalu ataatsimoorussamik kissaatigineqarmata, taamaalilluni kalaallit nunaanni pissutsinut naleqquttumik atuartut ilikkagaqarniarnerannut, atugarissaarnerannut inerissusaannullu pitsaanerpaamik ikorfartuutaassaaq. Siunnersuutit saqqummiunneqartut qulequttanik pingaarutilinnik tikkuussippot – matumani atuartitsinnermut atugassarititaasut, ukiup atuarfiusup aqqissugaanera aamma nalilersuinermit atortunik atuineq ilanngullugit – tamarmik meeqqat atuarfiata pitsaassusaanut sunniuteqartartut. Naalakkersuisut siunniussat ilikkagaqarsinnermut, atugarissaarnermut kulturimullu tunngasuummata isumaqatigaat, tamatumali peqatigisaanik meeqqat atuarfiannik ineriartortitsineq oqimaqatigiissumik, ilisimasanik aallaavilimmik nunalu tamakkerlugu sunniutissat ataatsimoortut isiginiarlugit pissasoq erseqqissaatigalugu.

Taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuut tullittooq akuerineqarneqassasoq innersuussutigaa:

”Naalakkersuisut suleqatigiissitamik meeqqat atuarfiannik sullissisunik pingaaruteqartunik amerlasuunik ilaasortalimmik pilersitsinissaannut Inatsisartut aalajangiinissaannut siunnersuut. Suleqatigiissitaq klassini atuaqatigiit amerlassusaannik pisariaqartitsiviusuni ikilitsivinnissamut periarfissanik qulaajaassaaq, atuartitsinerup pilersaarusiortarnerani eqaannerulersitsinissamik nalilersuissaaq kiisalu maannakkut alloriarfinni misilitsittarnerit, ilikkagaqarniarnermut perorsaanermit atuinermut ikorfartuutaanerulernissaat anguniarlugu, iluarsivigineqarnissaannik imaluunniit atorunnaarsinneqarnissaannik misissueqqissaarlunilu siunnersuutit saqqummiussissaaq. Sulineq siunissami inatsisunik maleruagassanillu allanngortitereratarsinnaanermut tunngaviliissaaq, suleqatigiissitarlu UKA2027-mi nassuiaammik saqqummiussissalluni.”